

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci navrhovatele: **vrchní státní zástupkyně v Praze**, se sídlem nám. Hrdinů 1300, Praha 4, proti kárně obviněné: **JUDr. P. P.**, o námitce podjatosti kárně obviněné státní zástupkyně vznesené vůči členu kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech státních zástupců 12 Ksz přísedícímu JUDr. Bohuslavu Vacatovi,

takto:

Člen kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech státních zástupců 12 Ksz přísedící JUDr. Bohuslav Vacata **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 12 Ksz 3/2013.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 25. 4. 2013, projednávaným u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného, se navrhovatelka domáhá uložení kárného opatření kárně obviněné státní zástupkyni Vrchního státního zastupitelství v Praze JUDr. P. P. v podobě odvolání z funkce. Podle navrhovatelky se kárně obviněná dopustila kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“) tím, že ve věci sporu o příslušnost k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení zavinila neodůvodněné průtahy a že ve třech dalších věcech zavinila neodůvodněné průtahy při vyřizování věci a nedodržení lhůty pro vyřízení podání stanovené ustanovením § 16a odst. 6 zákona o státním zastupitelství.

Kárně obviněná státní zástupkyně vznesla v podání doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 11. 6. 2013 námitku podjatosti proti přísedícímu kárného senátu zdejšího soudu ve věcech státních zástupců JUDr. Bohuslavu Vacatovi. Svou námitku kárně obviněná odůvodnila tím, že státní zástupce JUDr. Bohuslav Vacata vykonává funkci ředitele odboru analytického a legislativního Vrchního státního zastupitelství v Praze. Z rozvrhu práce Vrchního státního zastupitelství v Praze vyplývá, že materiály ke kárnému řízení pro navrhovatelku zpracovávají právě státní zástupci uvedeného odboru. Navrhovatelka (kárná žalobkyně) se mj. domáhá provedení důkazu čtením rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného ve věci vedené pod sp. zn. 12 Ksz 11/2012. K tomu se kárně obviněná cítí nucena uvést, že zpracovatelem předmětného kárného návrhu, o kterém bylo v uvedeném řízení rozhodnuto, byl právě JUDr. Vacata, s nímž je kárně obviněná v pracovním styku od května roku 2004. Z uvedených důvodů se kárně obviněná domnívá, že je možné mít pochybnosti o objektivitě rozhodování JUDr. Vacaty, jakožto člena kárného senátu, v řízení o nynějším kárném obvinění.

Ve vyjádření ze dne 25. 6. 2013 přisedící kárného senátu ve věcech státních zástupců JUDr. Bohuslav Vacata k námitce podjatosti sděluje, že k pokynu tehdejšího vrchního státního zástupce v Praze shromáždřoval podklady pro prošetření postupu státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze, JUDr. P., v trestní věci vedené pod sp. zn. 7 VZN 1502/2011 a po jejich shromáždění a vyhodnocení zpracoval návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti JUDr. P. Tento návrh byl podkladem pro návrh, který Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal pod sp. zn. 12 Ksz 11/2012. V uvedené skutečnosti tak spatřoval důvod k pochybnostem o své nepodjatosti a důvod pro vyloučení z projednání a rozhodnutí ve věci dle § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o řízení ve věcech soudců a státních zástupců“). Proto danou skutečnost oznámil předsedovi Nejvyššího správního soudu, který v návaznosti na to na jeho místo určil nového člena senátu.

Ve věci, v níž je nyní vedeno proti kárně obviněné kárné řízení, na Vrchním státním zastupitelství v Praze nijak nepůsobil a o předmětu řízení mu není nic známo. Přesto ale sdílí názor kárně obviněné, že jeho působení v uvedené předchozí věci je důvodem k pochybnostem o nepodjatosti při případném projednávání a rozhodování nové věci, a to tím spíše, má-li být spis (či jeho část) z této předešlé věci důkazem ve věci nové. Kárně obviněnou řadu let zná ze společného pracovního působení u Vrchního státního zastupitelství v Praze. Jejich vztahy jsou korektní a do určité míry i přátelské. I tuto skutečnost považuje JUDr. Vacata za důvod k pochybnostem o nepodjatosti, a proto navrhuje, aby byl z projednávání a rozhodování věci vyloučen.

První věta § 10 zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců s odkazem na § 8 s. ř. s. stanoví, že „na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu“. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“. Toto ustanovení se tedy přiměřeně použije rovněž v situacích, kdy je namítána podjatost člena kárného senátu Nejvyššího správního soudu, který není soudcem, tedy podjatost přisedícího takového senátu. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí účastník námitku uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl (tato podmínka byla v daném případě splněna). Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce (přisedícího) rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud.

Rozhodnutí o vyloučení soudce (přisedícího) z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz bohatá judikatura Ústavního soudu, např. nález ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, usnesení ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 3037/10, usnesení ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 3212/10).

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednáváné věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech (předně pokud byl by dán zájem soudce na výsledku věci). Vyloučen by byl také soudce, který

pokračování

by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (popř. je-li soudcův vztah k účastníkům, eventuálně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský), může jít také o vztah ekonomické závislosti. Smysl a účel ustanovení o vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním nebo správním řízení směřuje k některému typu řízení ve správním soudnictví, nicméně bylo by nutné ho přiměřeně vztáhnout i na situaci, kdy by se státní zástupce, jenž působí jako přísedící kárného senátu Nejvyššího správního soudu, předtím podílel na zpracování kárného návrhu, o němž se kárné řízení vede.

V nynějším případě se JUDr. Bohuslav Vacata se na zpracování kárného návrhu nepodílel. Samotná skutečnost, že je pracovně zařazen na témže státním zastupitelství jako kárně obviněná, resp. že působí na odboru, který se podílí na zpracování kárných návrhů, sama o sobě, bez případného přistoupení dalších okolností, neznamená, že by byl dán důvod pochybovat o jeho nepodjatosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, č. j. Nao 55/2011 – 72). V nynější věci však je třeba přihlídnout zejména k tomu, že vzhledem k navrženým důkazům je možné mít za to, že jmenovaný přísedící, mající při rozhodování konkrétní věci postavení nezávislého soudce (viz usnesení zdejšího soudu 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011 - 148), získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Zejména při hodnocení zmiňovaného důkazu spisem ve věci sp. zn. 12 Ksz 11/2012 by bylo možné objektivně pochybovat o jeho nepodjatosti. Přiměřeně se tak aplikují pravidla vyplývající z § 8 odst. 1 s. ř. s. Obdobně je pak třeba, rovněž v souladu s již uvedeným, vzít v potaz i přátelský vztah mezi JUDr. Vacatou a kárně obviněnou.

Lze tak dodat, že nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V nynějším případě jsou naplněna objektivní kritéria zavádající důvody pro pochybnost o nepodjatosti [objektivní kritérium je třeba považovat za rozhodující - srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11)], přičemž, vzhledem k vyjádření přísedícího kárného senátu, přistupuje rovněž naplnění kritéria subjektivního.

Důvody, pro něž kárně obviněná vznesla námitku podjatosti, tedy zdejší soud považuje za dostatečně závažné pro vyloučení přísedícího JUDr. Vacaty z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 12 Ksz 3/2013.

Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu